

Політика управління державним боргом

Артем Шульга

аспірант спец. 051 Економіка,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» м. Київ, Україна,

ORCID: 0009-0006-6089-3009

Однією з ключових складових політики управління державним боргом є співвідношення ВВП країни та рівня державного боргу. Цей показник, відомий як державний борг до ВВП, визначає, наскільки велика частина економічної продукції країни використовується для обслуговування державного боргу. ВВП (валовий внутрішній продукт) відображає загальний розмір економіки країни, і його співвідношення з державним боргом грає важливу роль у визначенні фінансової стійкості [1].

Зазвичай, велике співвідношення державного боргу до ВВП може бути ознакою фінансового нерівноваги та потенційного ризику для стабільності країни. Держави з високим державним боргом до ВВП можуть стикатися з проблемами обслуговування боргу, що включає в себе виплати відсотків та погашення основної суми боргу. Такі виплати можуть вимагати значних ресурсів та призводити до фінансового тиску на бюджет держави [3].

Так, відсоток ВВП США, який витрачається на обслуговування державного боргу, залишається стабільним протягом останніх трьох років, становлячи приблизно 2,4-2,5% ВВП. Це означає, що США витрачають відносно невелику частину свого економічного потенціалу на оплату відсотків та погашення боргу [2].

Зростання державного боргу США не призвело до суттєвого збільшення відсотка ВВП, витраченого на обслуговування боргу. Це свідчить про ефективне управління борговою ситуацією та здатність країни сплачувати боргові зобов'язання. Проте важливо продовжувати контролювати ріст державного боргу та враховувати вплив обслуговування боргу на бюджетну ситуацію та економічну стабільність.

Проте важливо враховувати, що абсолютний розмір державного боргу не є єдиним показником фінансової стійкості. Великий борг до ВВП може бути прийнятним, якщо країна володіє сильною економікою та ефективно управляє фінансами. Отже, розгляд відношення ВВП до державного боргу в контексті загальної економічної ситуації є важливим аспектом політики управління державним боргом.

Політика управління державним боргом має на меті забезпечення фінансової стійкості країни. Вірно відпрацьована політика може допомогти запобігти надмірному зростанню боргу, яке може призвести до фінансових криз та інших проблем [5].

Забезпечення фінансової стійкості включає в себе не лише контроль за рівнем державного боргу, але й правильне розподілення фінансових ресурсів для різних потреб, враховуючи пріоритети країни. Планування та ефективне

використання фінансів допомагають зберігати стабільність та відповідати потребам громадян.

У воєнній економіці боргова політика має фундаментальне значення не лише у збалансуванні державних фінансів та реалізації грошово-кредитної політики, але й у процесах мобілізації і трансформації інвестиційних ресурсів для забезпечення підтримки соціально-економічного розвитку в цілому [6].

Одним із напрямів генерування коштів державою є випуск облігацій, зокрема військових. Це джерело активно використовується урядом з 2014 року і має на меті швидко залучити фінансові ресурси на досить привабливих для позичальників умовах [7].

Важливим аспектом політики управління державним боргом є відповідальність перед майбутніми поколіннями. Надмірний борг, накопичений сьогодні, може стати важкою фінансовою тягою для майбутніх поколінь. Ефективне управління боргом передбачає збалансований підхід до використання фінансових ресурсів, з урахуванням того, що кожне покоління має право на стабільну економічну ситуацію та можливість розвивати країну [4].

Публічна довіра є ключовим чинником для успішної політики управління державним боргом. Громадяни та інвестори повинні мати довіру до фінансового управління країни. Надмірний борг чи неконтрольовані фінансові ризики можуть підірвати публічну довіру та вплинути на фінансову стабільність.

Таким чином, важливість політики управління державним боргом полягає у забезпеченні фінансової стійкості, відповідальності перед майбутніми поколіннями та збереженні публічної довіри. Вірно відпрацьована політика допомагає країні розвиватися стабільно та ефективно, враховуючи економічні виклики та потреби громадян.

Ключові слова: : державний борг; ВВП; обслуговування боргу; управління боргом; фінансова стійкість.

Список використаних джерел

1. Богдан, Т.П. (2018). Стратегічне управління державним боргом в умовах нестійкої боргової позиції. *Фінанси України*, 4, 75-92.
2. ВВП США з 2020 по 2022 роки включно. Всесвітній Банк. Доступ через: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD> (дата звернення 23.10.2023).
3. Казачишина, Т. (2015). Бюджетно-податкова політика: проблеми та напрямки розвитку. *Казна України*, 6, 23-27.
4. Козюк, В. (2008). Боргова політика в системі глобальних макрофінансових процесів. *Світ фінансів*, 1, 29-41.
5. Пасічний, М.Д. (2017). Бюджетно-податкова політика у країнах ЄС із трансформаційною економікою. *Економіка розвитку*, 2(82), 30-39.
6. Румик І.І., Кузьмінський В.З., Пилипенко О.О. (2023). Бюджетно-боргова політика в системі повоєнного відновлення економіки. *Економіка відновлення: навчальний посібник / за ред. В.І. Грушка*. Київ: Університет економіки та права «КРОК». Доступ через: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/grushko_0024.pdf.
7. Румик, І. (2022). Адаптивний підхід до реалізації фінансової політики: системність дій

і шляхи подолання викликів сьогодення. Імперативи економічного зростання в контексті реалізації глобальних цілей сталого розвитку: матеріали III міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Київ, 10 червня 2022 р.) Том 1. Київ: КНУТД.